

کنترل و مبارزه با آفات پس از برداشت

مهدی بصیرت - عضو هیئت علمی پژوهشکده پسته کشور

تخمین جمعیت پروانه چوبخوار پسته

بهترین و کم هزینه‌ترین زمان جهت تعیین میزان جمعیت آفت پروانه چوب‌خوار زمان برداشت محصول پسته است؛ به این‌صورت‌که در هر قطعه یک تا دو هکتاری از باغ تعداد ۲۰۰ تا ۵۰۰ خوشه پسته را به‌صورت تصادفی انتخاب کرده و با شمارش تعداد خوشه‌های آلوده به آفت پروانه چوبخوار، درصد آلودگی باغ را برآوردکرده و باتوجه به میزان آلودگی نسبت به مبارزه و کنترل آفت در سال بعد تصمیم گیری نمایید.

شب‌پره هندی

این حشره یکی از مهمترین آفات انباری است که بیش از ۸۰ نوع میزبان دارد و از جمله آنها می‌توان به پسته نیز اشاره نمود. این آفت در شب و مکان‌های تاریک فعالیت دارد و طبق نتایج حاصل از تحقیقات در دماهای بین ۲۰ تا ۳۰ درجه سانتی‌گراد بیشترین زاد و ولد را دارد و جفت‌گیری و تخم‌ریزی آن در دماهای زیر ۱۵ درجه سانتی‌گراد بسیار کم می‌شود. به‌منظور کنترل این آفت به‌عنوان مهمترین آفت انباری پسته رعایت این نکات توصیه می‌شود:

- تمیز کردن انبار و در صورت لزوم سمپاشی و ضدعفونی کردن انبار قبل از ورود پسته؛
- تهویه مناسب و تنظیم دمای انبار در دمای ۱۳ درجه سانتی‌گراد؛
- قرار دادن گونی پسته‌ها بر روی پالت و با فاصله از دیوار؛
- عدم نفوذپذیری آفت از کلیه پنجره‌ها، درها و سیستم تهویه؛
- استفاده از سم فستوکسین در صورت مشاهده آلودگی با رعایت کلیه شرایط ایمنی.

شب پره خرنوب یا کرم گلوگاه انار

از دیگر آفات پسته است که هم در باغ خسارت می‌زند و هم با پستهٔ برداشت شده وارد انبار شده و خسارت می‌زند. این آفت نیز چند میزبانی است و از میزبانان واسط مانند انار و انجیر روی پسته می‌آید.

به‌منظور کنترل و مبارزه با این آفات رعایت این نکات حائز اهمیت است:

- برداشت به‌موقع محصول پسته؛
- جداسازی پسته‌های آلوده برداشت شده؛
- حذف میزبان‌های واسط از اطراف درختان پسته؛
- ممانعت از تکثیر آفت با جمع‌آوری میوه‌های آلوده میزبانان واسط در طول فصل رشد؛
- تنظیم دمای انبار نگهداری پسته روی دمای ۹ درجه سانتی‌گراد؛
- استفاده از سم فستوکسین در صورت مشاهده آفت در انبار با رعایت نکات ایمنی.

پسیل پسته

فرم زمستان‌گذران پسیل پسته به‌صورت حشرات کامل در قسمت‌های مختلف باغ پسته اعم از زیر برگ درختان، لابه‌لای علف‌های هرز، زیرخاک و بقایای گیاهی، ضایعات پوست نرم، زیر پوستک تنه درختان و ... وجوددارد. اگر جمعیت پسیل در آخر فصل زیاد باشد و جمعیت زیادی به زمستان‌گذرانی برود، در اول فصل با هجوم جمعیت زیادی از آفت مواجه خواهیم شد. لذا کنترل و مبارزه با آفت پسیل در آخر فصل بسیار حائز اهمیت است. در آخر فصل، بعد از برداشت، دشمنان طبیعی خوبی مانند زنبور پسیلافاگوس و کفشدوزک‌ها وجوددارد که در صورت استفاده از سموم پرخطر موجب از بین رفتن این دشمنان طبیعی خواهیم‌شد. لذا بعد از برداشت باید از سمومی که بر روی دشمنان طبیعی اثر کمتری دارند استفاده‌کنیم؛ یا به‌منظور کنترل جمعیت آفت پسیل از صابون‌های کشاورزی همراه با محلولپاشی‌ها استفاده کنیم.

هلیوتیس

هلیوتیس یکی از آفاتی است که ممکن است در باغ بماند و به محصول سال بعد خسارت بزند. نسل اول هلیوتیس روی پسته خسارت می‌زند، اما علف هرز توق میزبان نسل‌های بعدی این آفت است. لذا از شهریورماه به بعد اگر این علف هرز در باغات پسته وجوددارد این علف هرز باید کنترل شود.

سن سبز

یکی از انواع سن‌هایی که پس از برداشت داخل باغ می‌ماند سن سبز است. کنترل علف‌های هرز در اواخر فصل و پس از برداشت محصول موجب از بین رفتن کانون‌های زمستانگذران این سن شده و در نهایت کاهش جمعیت آفت در سال بعد را به‌دنبال خواهدداشت.

زنبور سیاه و طلایی مغزخوار

زنبورهای مغزخوار از آفاتی هستند که اگر در مورد کنترل و مبارزه با آنها کوتاهی کنیم موجب خسارت جبران‌ناپذیری به محصول پسته خواهندشد. باتوجه به بیولوژی این دو آفت که مدت طولانی به‌صورت لارو و در درون میوه‌های پسته هستند، مبارزه شیمیایی با مرحله لاروی آفت امکان‌پذیر نیست و تنها بر روی حشرات کامل می‌توان مبارزه شیمیایی انجام داد. بهترین راه مبارزه، جمع‌آوری و برداشت کامل محصول پسته از روی درخت است، به‌نحوی که خوشه یا محصول نارس روی درخت نماند و میوه‌های آلوده سوزانده شوند. میوه‌های پوک حاصل از فرآوری نزدیک باغ‌ها نگهداری نشوند و میوه‌های مناطق آلوده به مناطق غیرآلوده برای فرآوری و انبارداری حمل نشوند.

